

чіткої законодавчої та інформаційної бази використання факторингових операцій і системних підходів до процесів їх регулювання.

Значення міжнародного факторингу полягає в спрощеному отриманні грошових коштів експортером під час ділових операцій для прискорення процесу обігу капіталу, захисті експортера від ризику неплатежів, зменшенні витрат по операціям управління дебіторською заборгованістю та її інкасуванню, підвищенні дисципліни погашення боргів, зниження валютних ризиків, виключення необхідності залучення позики для поповнення обігових коштів постачальника.

Задля підвищення ролі факторингових операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємств, варто здійснити низку заходів: необхідне прийняття законодавчих і нормативно-правових актів стосовно регламентування здійснення факторингових операцій, здійснення оцінки ризиків та діагностики ефективності факторингових операцій, вдосконалення розвитку співробітництва вітчизняних фінансових установ з міжнародними факторинговими організаціями.

Література

1. Бездітко Ю.М. Валютне регулювання: навч. посіб. / Ю.М. Бездітко, О.О. Мануйленко, Г.А. Стасюк. – Херсон: Олді-плюс, 2004. – 272 с.
2. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/sector/FK_9m_2015.pdf.

Петриків М. А., ст. гр. ФСГм-11
Налукова Н. І., к.е.н., доцент

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток ринкових відносин в Україні вимагає нових підходів до управління економікою як на макрорівні, так і на рівні окремих підприємств. Особливого значення набувають проблеми створення таких механізмів управління фінансами підприємств, які б відповідали ринковим умовам господарювання та забезпечували достатній рівень платоспроможності, ліквідності, прибутковості. У сучасних умовах для більшості вітчизняних підприємств типовим наслідком кризових явищ їхнього економічного розвитку стала гостра нестача необхідного обсягу оборотних активів, що суттєво позначається на ефективності їхнього господарювання. Разом із цим низька забезпеченість виробничих підприємств оборотними активами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому одним із найактуальніших завдань у напрямі забезпечення фінансової стійкості

вітчизняних підприємств є суттєве вдосконалення механізму управління оборотними активами.

Система управління оборотними активами представляє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає у формуванні необхідного обсягу і складу оборотних активів, раціоналізації й оптимізації структури джерел їх фінансування.

Система управління оборотними активами підприємства розробляється за такими основними етапами [1, с. 41-42]:

1. Аналіз оборотних активів підприємства у попередньому періоді. На цьому етапі розглядається: динаміка загального обсягу оборотних активів підприємства; темпи зміни середньої їх суми в зіставленні з темпами зміни обсягу реалізації продукції і середньої суми всіх активів; динаміка питомої ваги оборотних активів у загальній сумі активів підприємства; динаміка складу оборотних активів підприємства в розрізі основних їх видів; розраховуються та вивчаються темпи зміни суми кожного із цих видів оборотних активів у зіставленні з темпами зміни обсягу виробництва й реалізації продукції; вивчається оборотність окремих видів оборотних активів у загальній їх сумі; визначається рентабельність оборотних активів, досліджуються фактори, що її формують; розглядається склад основних джерел фінансування оборотних активів; визначається рівень фінансового ризику, що генерується сформованою структурою джерел фінансування оборотних активів.

2. Визначення принципів підходів щодо формування оборотних активів підприємства. На даному етапі аналіз відображає загальну ідеологію фінансового управління підприємством із позицій прийнятного співвідношення рівня прибутковості та ризику фінансової діяльності. Оборотні активи визначають вибір визначеного типу політики їх формування.

3. Оптимізація обсягу оборотних активів. Така оптимізація повинна виходити з вибраного підходу щодо формування оборотних активів, забезпечуючи заданий рівень співвідношення ефективності їх використання і ризику.

4. Оптимізація співвідношення постійної та змінної частин оборотних активів. Сезонні особливості суттєво впливають на обсяг потреби в окремих видах оборотних активів для здійснення операційної діяльності. Коливання в розмірах потреби в окремих видах оборотних активів можуть бути викликані й сезонними особливостями попиту на продукцію підприємства. Тому у процесі управління оборотними активами варто визначати їх сезонну потребу, що складає різницю між максимальною та мінімальною потребою в них протягом року. Таким чином, основою управління оборотністю й вибору конкретних джерел фінансування оборотних активів є співвідношення постійної та змінної їх частин.

5. Забезпечення необхідної ліквідності оборотних активів. Усі види оборотних активів тією або іншою мірою є ліквідними, крім витрат майбутніх періодів і безнадійної дебіторської заборгованості. Загальний рівень ліквідності повинен забезпечувати необхідний рівень платоспроможності підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями. З цією метою з урахуванням обсягу й графіка майбутнього платіжного обороту повинна бути визначена частина оборотних активів у формі коштів, високо- і середньоліквідних активів.

6. Забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів. Оборотні активи повинні приносити визначений прибуток при їх використанні у виробничо-збутовій діяльності підприємства. Водночас окремі види оборотних активів можуть приносити підприємству прямий прибуток у процесі фінансової діяльності у формі відсотків і дивідендів. Тому складовою частиною розробленої політики є забезпечення своєчасного використання тимчасово вільного залишку грошових активів для формування ефективного портфеля короткострокових фінансових вкладень.

7. Забезпечення мінімізації втрат оборотних активів у процесі їх використання. Усі види оборотних активів певною мірою схильні до ризику втрат. Тому управління оборотними активами повинно бути спрямоване на мінімізацію ризику їх втрат, особливо в інфляційних умовах.

8. Формування принципів, що визначають фінансування окремих видів оборотних активів. Виходячи із загальних принципів фінансування активів, що визначають формування структури та вартості капіталу, слід конкретизувати принципи фінансування окремих видів і складових частин оборотних активів. Залежно від фінансового менталітету менеджерів сформовані принципи можуть визначати широкий діапазон підходів до фінансування оборотних активів – від консервативного до агресивного.

9. Оптимізація структури джерел фінансування оборотних активів. На основі раніше визначених принципів фінансування у процесі розробки системи управління оборотними активами формуються підходи до вибору конкретної структури джерел фінансування, їх приросту з урахуванням тривалості окремих стадій фінансового циклу й оцінки вартості залучення окремих видів капіталу.

Отже, система управління оборотними засобами – це система цілеспрямовано організованих взаємодій між об'єктом та суб'єктом управління шляхом реалізації функцій управління із застосуванням комплексу методів, засобів і фінансово-економічних інструментів дослідження і трансформації взаємопов'язаних процесів формування та використання оборотних активів і джерел їх фінансування за обсягом, складом, структурою з урахуванням дії на них чисельних факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Література

1. Бондаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств / О.С. Бондаренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 4. – С.40-44.
2. Городня Т.А. Діагностика управління обіговим капіталом підприємства / Т.А. Городня // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – С. 109-113.

Рибачок Ю. З., ст. гр. ФСГзм-11
Рендович П. М., к.е.н.

СУЧАСНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні для прийняття ефективних управлінських рішень власникам і керівникам підприємства необхідна інформація про ринкову вартість бізнесу, формування якої забезпечується часто недостатньо професійно та не завжди відповідно до встановлених цілей. На сучасному етапі розвитку значна частина підприємств головний акцент робить на вирішенні питань стабільності функціонування, забезпечення ліквідності, платоспроможності та максимізації прибутку, що значно залежить від систем управління оборотними коштами. Такі системи передбачають забезпечення безперервності процесу виробництва і реалізації продукції з найменшим розміром оборотних коштів. Проте нестача оборотних коштів може створити передумови банкрутства, що змушує задуматися над удосконаленням практики управління ними [1]. Тому виникає необхідність у створенні сучасних моделей формування і використання оборотних коштів з мінімальними витратами на них і забезпечення максимального прибутку для підприємства.

У сучасних умовах для багатьох підприємств типовим наслідком кризових явищ економічного розвитку є гостра нестача оборотного капіталу, яка супроводжується низьким рівнем його використання. З урахуванням того, що існує пряма залежність між результатами діяльності підприємства і системою управління формуванням і використанням його оборотних коштів, то саме їх оптимальність забезпечує підприємству достатній рівень платоспроможності [5]. Тому для забезпечення ефективного управління оборотними коштами необхідно сформулювати сучасні моделі їх формування і використання.

Одним з таких підходів є використання кореляційно-регресійної моделі оборотних коштів, під час побудови якої передусім виникає питання про тип функції, яка найкраще відображає взаємозв'язок між результативною ознакою та ознаками-факторами, тобто вибір форми зв'язку.